

Centrum vedecko - technických informácií SR Bratislava

VZDELÁVACÍ PROGRAM

Programovanie v jazyku Scratch aktualizačné vzdelávanie

prof. RNDr. Ján Turňa, CSc.
generálny riaditeľ
Centrum vedecko – technických informácií SR
Lamačská cesta 8/A
811 04 Bratislava

Názov vzdelávacieho programu:

Programovanie v jazyku Scratch

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Na Slovensku, ale aj na európskom pracovnom trhu, je veľký dopyt po programátoroch. S rozvojom digitalizácie spoločnosti a s rozvojom priemyselnej výroby dopyt po nich neustále stúpa a tento trend bude do budúcnosti ešte výraznejší. Programovanie sa preto stáva dôležitou súčasťou vzdelania.

Cieľom vzdelávania na základných školách by malo byť zvýšenie kvality informatického, matematického, prírodovedného a technického vzdelávania so zameraním na IKT. Žiaci musia byť viac motivovaní k ďalšiemu štúdiu informatiky a IKT a rozvíjaniu prírodovedných kompetencií.

Počítačová gramotnosť dnešných žiakov stúpa, žiaci sú každý deň v kontakte s internetom, používajú software na užívateľskej úrovni, ale toto všetko sú rutinné činnosti, ktoré nekladú nároky na kreatívne myslenie v počítačovej oblasti.

U nás sú programátorské schopnosti aj počítačovo gramotných absolventov škôl často minimálne. Ak chceme pokryť dopyt pracovného trhu po profesii programátora, je potrebné takúto mládež vychovať. Samozrejme, že nemôže byť z každého žiaka programátor. Je však našou povinnosťou už v tých najnižších ročníkoch podchytiť talentovaných žiakov a viesť ich k tomu, aby rozvíjali svoj programátorský talent. Zahŕňa to schopnosť analyzovať problém, zostaviť a napísať rôzne programové sekvencie, od tých najjednoduchších algoritmov až po tie zložitejšie a primerané veku.

Práve programovací jazyk SCRATCH je vhodné použiť pre získanie základnej programátorskej gramotnosti žiakov základných škôl. Učiteľia informatiky I. a II. stupňa nižšieho vzdelávania, môžu tak na vyučovaní, alebo krúžkoch, podporiť všetkých talentovaných žiakov v ich záujme o programovanie, usmerniť a zdokonaľiť ich programátorské zručnosti a návyky.

SCRATCH je voľne prístupný vizuálny programovací jazyk, ktorý spĺňa požiadavky charakteristické pre vyššie programovacie jazyky. Učí žiakov kreatívnemu a logickému mysleniu a vzájomnej spolupráci. To sú základné zručnosti potrebné pre 21. storočie.

Podľa § 39 ods. 1 zákona č 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov je cieľom aktualizácie vzdelávania udržanie profesijných kompetencií potrebných na štandardný výkon pedagogickej činnosti, alebo na štandardný výkon odbornej činnosti.

Druh kontinuálneho vzdelávania:

Aktualizačné vzdelávanie.

Forma kontinuálneho vzdelávania:

Kombinovaná 45 hodín z toho 29 hodín prezenčne a 16 hodín dištančne

Hlavný cieľ:

Rozšíriť, prehĺbiť a udržať profesijné kompetencie a zručnosti pri výuke programovania vo vyučovacom procese na základnej škole.

Špecifické ciele:

- Rozšíriť profesijné kompetencie v oblasti výuky programovania pre žiakov základných škôl.
- Prehĺbiť profesijné kompetencie učiteľa pri formulovaní problému, analytickom myslení, tvorbe riešení.

- Rozšíriť profesijné kompetencie pri vytváraní individuálnych aj tímových projektov pre žiakov, ktoré umožňujú podporu ďalších sociálnych zručností - navrhovanie riešenia, jeho zdôvodnenie a obhájenie v pracovnej skupine. Tým u žiaka podporiť schopnosti prezentovať problém smerom k ostatným spolužiakom a hľadať spoločné riešenia.
- Rozvíjať profesijné kompetencie aplikovaním získaných poznatkov a zručností do svojej pedagogickej činnosti.

Obsah vzdelávacieho programu:

Téma	Forma vzdelávania	Hodinová dotácia
Programovací jazyk Scratch <ul style="list-style-type: none"> • popis programu • dostupnosť programu na http://scratch.mit.edu/ • možnosti programu 	prezenčná	1
Úvod <ul style="list-style-type: none"> • popis prostredia – základné pojmy • pohyb a kreslenie <ul style="list-style-type: none"> ○ vkladanie postáv ○ práca s postavami ○ kreslenie – zmena farby pera a hrúbky pera ○ vytvorenie vlastnej postavy, naprogramovanie zmeny jej kostýmu a pohybu 	prezenčná	2
Súradnicová sústava <ul style="list-style-type: none"> • kreslenie pomocou súradníc • súvislý pohyb po súradniciach (kreslenie tvarov, písmen, farba) • prerušovaný pohyb po súradniciach • možnosti zmien pri pohybe (rotácia, hrúbka čiary, farba) • programovanie vlastného obrazca so zmenou farby 	prezenčná	3
Pohyb a kreslenie <ul style="list-style-type: none"> • posielanie správ postavám a spracúvanie správ 	prezenčná	2
Vytváranie cyklu <ul style="list-style-type: none"> • vytvorenie scenára • vytváranie cyklu • pohyb viacerých postáv • pohyb v pozadí • vytvorenie vlastnej animácie s opakovaním 	prezenčná	4
Grafické efekty <ul style="list-style-type: none"> • príprava pozadia a postáv • zmena kostýmu • zmena pozadia • vytvorenie scény s využitím grafiky 	prezenčná	3
Výstup z dištančnej formy Vytvorenie scenára na pohyb minimálne 3 postáv v ľubovoľnom	dištančná	8

prostredí s využitím grafiky a jeho následné naprogramovanie. Vypracovaný scenár odovzdať elektronicky v textovom formáte pod názvom Meno_priezvisko_zadanie1. Program odovzdať elektronicky pod názvom Meno_priezvisko_zadanie2.sb2		
Posielanie správ - komunikácia <ul style="list-style-type: none"> • úprava tlačidiel s postavami • úprava tlačidiel s pozadím • komunikácia medzi postavami pomocou správ • vytvorenie komunikačnej scény v ľubovoľnom prostredí 	prezenčná	2
Animácia <ul style="list-style-type: none"> • animácia postáv • animácia podľa scenára • vytvorenie vlastnej animácie 	prezenčná	2
Bloky <ul style="list-style-type: none"> • vytvorenie a použitie bloku • vytvorenie a použitie viacerých blokov • výhody použitia blokov 	prezenčná	2
Klonovanie <ul style="list-style-type: none"> • pojem klonovanie • využitie klonovania 	prezenčná	2
Výstup z dištančnej formy Naprogramovanie scény s výchovným obsahom . Vypracované zadanie odovzdať elektronicky pod názvom Meno_priezvisko_zadanie3.sb2	dištančná	8
Vyhodnotenie aplikačných úloh z dištančného vzdelávania - praktické riešenie úloh a problémov súvisiacich s preberanou problematikou	prezenčná	6
Spolu		45

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu má profesijné kompetencie rozšírené o nové aktuálne znalosti z oblasti programovania v prostredí Scratch potrebných na štandardný výkon pedagogickej činnosti.

Absolvent

- formuluje problém, hľadá a vytvára riešenie
- riešenie obhajuje v pracovnej skupine
- vytvára interaktívne príbehy, hry a animácie
- vytvára grafické objekty
- používa objekty, ktoré následne animuje programovým kódom
- umiestňuje obsah na webovú lokalitu

Absolvent vie nadobudnuté vedomosti v oblasti programovania v prostredí Scratch aplikovať vo svojej pedagogickej činnosti.

Rozsah vzdelávacieho programu:

Aktualizačné vzdelávanie sa uskutočňuje v rozsahu 45 vyučovacích hodín a trvá najviac desať mesiacov.

Bližšie určená kategória pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov učiteľ**Bližšie určená podkategória pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov**

- učiteľ pre primárne vzdelávanie (učiteľ prvého stupňa základnej školy)
- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy)
-

Kariérový stupeň :

- samostatný pedagogický zamestnanec
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou
-

Kariérová pozícia:

Vyučovací predmet:

Vzdelávacia oblasť:

matematika a práca s informáciami (prvý stupeň ZŠ)
matematika a práca s informáciami (druhý stupeň ZŠ)

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Na kontinuálne vzdelávanie podľa § 35 ods. 4 písm. b) zákona 317/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov možno prijať učiteľa až po absolvovaní šiestich mesiacov pedagogickej činnosti .

Na kontinuálne vzdelávanie bude zaradený pedagogický zamestnanec v uvedenej kategórii a podkategórii, ktorý spĺňa kvalifikačný predpoklad vzdelania na vyučovanie predmetu vo vzdelávacej oblasti matematika a práca s informáciami (prvý stupeň ZŠ), alebo matematika a práca s informáciami (druhý stupeň ZŠ) v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z.z.

Aktuálne pokyny ku kontinuálnemu vzdelávaniu budú pre pedagogických zamestnancov zverejňované na webovej stránke poskytovateľa alebo národného projektu IT Akadémia – vzdelávanie pre 21.storočie.

Prihlasovanie na kontinuálne vzdelávanie sa realizuje vyplnením on-line prihlášky na webovej stránke poskytovateľa, alebo národného projektu IT Akadémia – vzdelávanie pre 21.storočie, ktorú pedagogický zamestnanec doručí v písomnej podobe na adresu poskytovateľa podľa aktuálnych pokynov.

Súčasťou prihlášky je potvrdenie riaditeľa školy resp. zriaďovateľa o správnosti uvedených údajov v prihláške vrátane zaradenia zamestnanca do kategórie alebo podkategórie. Ak pedagogický zamestnanec nie je v pracovnom pomere alebo riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického

zamestnanca, posúdi oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Oznámenie o zaradení alebo nezaradení na kontinuálne vzdelávanie bude uchádzačom oznámené najneskôr 10 dní pred začatím kontinuálneho vzdelávania.

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončovanie:

Spôsob ukončovania kontinuálneho vzdelávania podľa § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona 390/2011 Z. z. bude formou záverečnej prezentácie pred lektorom a účastníkmi vzdelávania.

Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu:

- absolvovanie najmenej 80% stanoveného počtu hodín vyučovaných prezenčnou formou
- spracovanie a odovzdanie výstupov z dištančnej formy podľa stanovených kritérií
- prezentácia naprogramovaného príbehu, animácie alebo hry s využitím odprezentovaných tém

Podrobné pokyny k formátom, rozlíšeniu a usporiadaniu jednotlivých objektov budú zadané lektorom.

Garant a personálne zabezpečenie:

Garant vzdelávacieho programu:

Ing. Anikó Töröková, PhD., Ekonomická univerzita Bratislava

- Vyjadrenie súhlasu – Príloha č. 1
- Profesionálny životopis – Príloha č. 2

Garant spĺňa kvalifikačný predpoklad v zmysle § 43 ods. 3 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Personálne zabezpečenie bude v súlade s čl. 2, ods. 12 smernice č. 18/2009-R a kvalifikačné predpoklady, lektorské skúsenosti a odborné požiadavky na lektorov budú požadované v takej miere, ktorá bude predpokladom kvality poskytnutého kontinuálneho vzdelávania.

Finančné, materiálne zabezpečenie:

Náklady na realizáciu vzdelávacieho programu predstavujú 56 € á 1 účastník.

Finančné zabezpečenie vzdelávacieho programu bude pozostávať z viacerých zdrojov:

- dotácia, granty a projekty,
- príspevok zamestnávateľa na vzdelávanie,
- vlastné zdroje účastníka vzdelávania.

Výška každého z uvedených zdrojov môže byť v rozsahu 0 - 100%.

Súčasne musia byť dodržané ustanovenia zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Účastníkom, ktorí sú zapojení do národného projektu IT Akadémia – vzdelávanie pre 21. storočie, je vzdelávanie v plnej výške hradené z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

Technické a informačné zabezpečenie:

Vzdelávanie bude prebiehať vo vlastných priestoroch poskytovateľa vzdelávania.

Priestory určené na vzdelávacie aktivity budú nielen počítačové učebne, ale aj IT ScienceLab vybavené počítačovou technikou minimálne s takýmito technickými parametrami:

- samostatné pracovisko pre účastníka, plus 1 pracovisko pre lektora (pracovisko je myslené ako stôl, stolička, multimediálny počítač),
- softvér: antivírusový program, operačný systém Microsoft Windows,
- hardvér: tlačiareň, interaktívna tabuľa, dátový projektor,
- všetky pracoviská zapojené do siete LAN s prístupom na internet.

Školiace priestory budú spĺňať kapacitné požiadavky, ako aj ostatné podmienky, vrátane bezpečnostných a hygienických.

Všetky študijné materiály budú pre účastníkov vzdelávania on-line prístupné počas trvania vzdelávacieho programu.

Realizácia dištančného vzdelávania bude zabezpečená s podporou e-learningového prostredia Moodle.

Návrh počtu kreditov:

11 kreditov

- 9 kreditov – za rozsah 45 hod. (1 kredit na 5 hod.)
- 2 kredity – spôsob ukončenia vzdelávania

(§12 a §13 vyhlášky MŠ SR č. 445/2009 Z. z. o kontinuálnom vzdelávaní, kreditoch a atestáciách pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.)